

96. Omvang geschil

(ABRvS 4 juni 2014, zaaknummer 201300536/1/A2)

Bij besluit van 6 juli 2011 heeft de Belastingdienst het recht van appellante op kinderopvangtoeslag op nihil gesteld. Bij besluit van 12 december 2011 heeft de Belastingdienst het door appellante daartegen gemaakte bezwaar niet-ontvankelijk verklaard. Bij uitspraak van 6 december 2012 heeft de rechtbank het door appellante daartegen ingestelde beroep gegrond verklaard, het besluit van 12 december 2011 vernietigd en zelf in de zaak voorzien, het door appellante gemaakte bezwaar ongegrond verklaard. Tegen deze uitspraak is door appellante hoger beroep ingesteld. Met toepassing van artikel 8:64 lid 1 Awb heeft de Afdeling het onderzoek ter zitting geschorst teneinde appellante in de gelegenheid te stellen stukken over te leggen waaruit blijkt dat zij in de periode 1 februari 2008 tot en met 30 april 2008 geen gebruik heeft gemaakt van innovatieve gastouderopvang en de Belastingdienst in de gelegenheid te stellen om na ontvangst van die stukken, te bezien of deze aanleiding geven tot een wijziging van zijn standpunt dat appellante geen aanspraak heeft op kinderopvangtoeslag voor het jaar 2008. Bij brief van 20 februari 2014 heeft appel-

lante te kennen gegeven niet in staat te zijn de gevraagde stukken over te leggen. Met toestemming van partijen is afgezien van een voortzetting van een behandeling ter zitting. Vervolgens is met toepassing van artikel 8:65 lid 1 Awb het onderzoek ter zitting gesloten. De rechtbank heeft onder meer geoordeeld dat de Belastingdienst het bezwaar ten onrechte niet-ontvankelijk heeft verklaard. Zij heeft vervolgens, zelf in de zaak voorzien, het bezwaar van appellanten ongegrond verklaard, omdat zij geen gebruik heeft gemaakt van gastouderopvang als bedoeld in de wet. Daartoe heeft de rechtbank overwogen dat uit de door appellante overgelegde stukken is gebleken dat de gastouder niet maximaal vier kinderen, maar zes kinderen tegelijk heeft opgevangen. Appellante betoogt terecht dat de rechtbank buiten de omvang van het geschil, als bedoeld in artikel 8:69 lid 1 Awb is getreden. Uit de gedingstukken blijkt dat de rechtbank uit eigen beweging, en niet op basis van het standpunt van de Belastingdienst, aan de orde heeft gesteld of appellante gebruik heeft gemaakt van gastouderopvang en vervolgens heeft geoordeeld dat dat niet het geval was. Het hoger beroep is daarom gegrond.

Noot van de redacteur (RBo)

Artikel 8:69 lid 1 Awb luidt als volgt: 'de bestuursrechter doet uitspraak op de grondslag van het beroepschrift, de overgelegde stukken, het verhandelde tijdens het vooronderzoek en het onderzoek ter zitting'. Daarmee is de hoofdregel gegeven dat de omvang van de rechterlijke beoordeling in beginsel beperkt blijft tot de gronden die op grond van artikel 6:5 lid 1 onder d Awb tegen het besluit zijn aangevoerd en hetgeen daarna nog ter zitting ter sprake is gekomen (verbod van ultra petita gaan). Wel past hier de kanttekening, dat de rechter niet zonder meer zal kunnen afgaan op de in het beroepschrift geformuleerde grieven. Uit het ontbreken van bepaalde stellingen in het beroepschrift kan men immers niet zonder meer afleiden dat de appellant welbewust bepaalde gebreken niet aan de orde heeft willen stellen en derhalve in deze gebreken zou willen berusten. Het past goed bij de actieve rol die de rechter in de procedure heeft, dat deze de appellant in de gelegenheid stelt zich hieromtrent nader uit te laten (zie MvT bij artikel 8:69 Awb). Er kan bij de toepassing van artikel 8:69 lid 1 Awb wel een spanningsveld ontstaan met het tweede lid van dat artikel (de ambtshalve aanvulling

rechtsgronden). De rechter dient echter bij de aanvulling binnen de buitengrens van het geschil te blijven zoals gegeven in het eerste lid. In dit geval heeft de rechtbank – zonder dat dit door appellante of de Belastingdienst naar voren is gebracht – geheel zelfstandig aan de orde gesteld of appellante gebruik heeft gemaakt van gastouderopvang en vervolgens heeft geoordeeld dat dat niet het geval was. De uitspraak in eerste aanleg is (helaas) niet gepubliceerd en uit de gepubliceerde uitspraak in beroep kan ik niet afleiden welke gronden tegen het bestreden besluit zijn aangevoerd. Uit de wel gepubliceerde uitspraak blijkt dat dit door de rechter geconstateerde punt, niet door partijen mondeling naar voren is gebracht en ook niet uit het beroepschrift volgt of duidelijk herleidbaar is tot een stelling die partijen hebben ingenomen. De rechtbank heeft de grondslag van het besluit ten onrechte uitgebreid. Aangezien de uitspraak in eerste aanleg niet is gepubliceerd blijft het enigszins onduidelijk wat de buitengrens van het geschil precies is geweest.